

GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

Przedpłata: miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty.
kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (prze-
szkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żąda-
nia niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia: za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-lam. 15 gr.
na str. 2-lam. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.

Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.

Członkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemście n. Drw.

Rok III.

Nowemiasto n. Drwęcą, czwartek dnia 27 sierpnia 1936 r.

Nr. 99

Pod rozkazy Wodza Naczelnego musi stanąć cały Naród.

Doniosły program wsi polskiej ceniącej Państwo ponad prywatę.

WARSZAWA. Na zjeździe działaczy ludowych b. stronnictw Chłopskiego i Wyzwolenia, jaki odbył się w niedzielę w Warszawie, obecnych było około 300 działaczy ludowych z województw centralnych i wschodnich, a komitet zjazdu składał się z b. pos. Andrzeja Walerona — b. prezesa Stronnictwa Chłopskiego, Bolesława Bohosza z Radzyńskiego, b. pos. Henryka Chyba z Kieleckiego, Kazimierza Piotrowskiego z Białostockiego, b. pos. Adolfa Sawickiego z Białostockiego, b. sen. Stefana Tatarczaka z Lubartowskiego, Jana Wójcika ze Stopnickiego, b. pos. Henryka Wyrzykowskiego z Sieradzkiego i Jana Zalewskiego z Garwolińskiego.

Cele zjazdu określiło inauguracyjne przemówienie posła Walerona, który stwierdził, iż najpilniejszym zadaniem, stojącym w chwili obecnej przed działaczami ludowymi, jest nie tylko walka o władzę, ale dążenie do podniesienia dobrobytu mas chłopskich drogą rozwoju spółdzielczości oraz podniesienie poziomu oświaty i uświadomienia społecznego wsi, bez których sięganie tych mas po władzę pozostałoby w dziedzinie marzeń.

Kiedy w drugiej części swego przemówienia p. Waleron przeszedł do omówienia roli gen. Smigłego-Rydzę w życiu politycznym Państwa, podkreślając konieczność skupienia się całego narodu wokół Jego osoby, zgromadzeni urządzili żywiołową manifestację na cześć Naczelnego Wodza.

Podkreślić należy, że w całej dyskusji dominowała wielka troska o wieś polską i masy chłopskie w dużym stopniu w swych interesach zaniedbane powodu braku konsolidacji ruchu ludowego.

Jest to zaś wynikiem egoistycznej polityki przywódców, którzy jeszcze dotychczas narzucają się wsi. Stosunki te należy zmienić radykalnie, łącząc dalszy rozwój ruchu chłopskiego z interesem i potęgą Państwa.

Oto, co słyszeliśmy na zjeździe wczorajszym i co napawa nadzieją, że wkraczamy na właściwą drogę konsolidacji ruchu ludowego.

Po tem przemówieniu wywiązała się dyskusja, której przebieg był z jednej strony ostrą krytyką dotychczasowej polityki działaczy ludowych, z drugiej nakreślał drogi, jakimi ruch ludowy kroczyć winien.

W wyniku tej dyskusji zjazd przyjął deklarację programową następującej treści.

Musimy skupić się przy Wodzu

My, zgromadzeni w dniu dzisiejszym działacze ludowi, stwierdzamy:

Europie i Polsce może zagrażać widmo nowej wojny. Polska z tej groźnej zawieruchy wyjdzie zwycięsko i swój byt, jako państwo niepodległe zabezpieczy tylko wtedy, gdy będzie od wewnątrz zwarta i jednolita. Dla osiągnięcia tej zwartości jest potrzebny wódz, któryby miał do dyspozycji wszystkie siły narodu. Takim wodzem jest w Polsce gen. Rydz-Smigły.

Wyrażamy nasze niezłomne przeświadczenie, iż przy Nim winien się skupić cały naród. Wzywamy przeto najszerze masy chłopskie, aby przy tym wodzu twardo i jednolicie stanęły.

Witos nie jest wodzem ludu

Ze smutkiem stwierdzamy że próba zjednoczenia ruchu ludowego dotychczas żadnego ideowego zjednoczenia nie przyniosła.

Na przyszłość zjednoczenie takie również nie nastąpi dopóki masy chłopskie nie odsuną się od tych rzekomych swych przywódców, którzy z Witosem na czele dla własnych celów i korzyści opóźniają dziś w Polsce sprawę wewnętrzną jej spójności.

Witos nie jest i nie będzie wodzem ruchu ludowego — nie jest on wcale uosobieniem wartości chłop polski.

O wielki obóz chłopski

Wypowiadamy się za tem, aby w Polsce był zorganizowany wielki obóz chłopski, któryby politykę ludową skierował na nowe tory. Wierzymy, że zrobić to mogą tylko ci wszyscy działacze ludowi, którzy potrafią wysiłki swoje skupić dokoła wodza całego narodu, syna wsi, gen. Rydza-Smigłego.

Wierzymy głęboko, że gen. Rydz-Smigły, Naczelny Wódz sił zbrojnych Państwa, których 70 procent stanowią synowie chłopscy wszystkie potrzeby chłopskie nie tylko rozumie, ale pomoże do ich zrealizowania. Po przez gospodarcze i kulturalne podniesienie mas chłopskich dążyć On będzie do spotęgowania sił obrony w kraju.

Przechodząc do spraw ustrojowych zjazd stwierdził, że: winno przyjść stopniowe upaństwowienie przemysłu fabrycznego i kopalnianego i państwowa gospodarka planowa.

Na miejsce dotychczasowej demokracji liberalnej należy stopniowo wprowadzać demokrację państwową, opartą na masach zorganizowanych zawodowo na podstawie ustaw państwowych.

Głównym i podstawowym dążeniem wsi winno być równanie w górę.

Liczba pieniędzy w państwie winna być powiększana w miarę przyrostu bogactw.

W sprawach samorządowych najpilniejsze jest ponowne przeprowadzenie wyborów gromadzkich i gminnych.

U Naczelnego Wodza

O godz. 4-ej popołudniu przyjdym zjazdu w składzie 13 osób z prezesem Andrzejem Waleronem, b. pos. Henrykiem Wyrzykowskim i pos. Stefanem Tatarczakiem na czele przyjęte zostało na audjencji przez Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, gen. E. Smigłego-Rydzę.

Prezes Waleron wręczył Naczelnemu Wodzowi w imieniu zjazdu uchwaloną deklarację programową.

Wszyscy - na śmierć.

16 wyroków śmierci w najdziwniejszym procesie.

MOSKWA. Wczoraj został ogłoszony wyrok wojennego kolegium najwyższego sądu ZSRR w sprawie terrorystycznego centrum trockistowsko - zinowjewskiego.

Na mocy tego wyroku wszyscy oskarżeni w liczbie 16-tu z Zinowjewem i Kamieniem na czele skazani zostali na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Ogłoszenie wyroku poprzedziło ostatnie słowo pozostałych oskarżonych w liczbie 10-ciu wśród nich Kamieniewa i Zinowjewa.

Wszystkie przemówienia otrzymane w jednakiem tonie. Oskarżeni wyrażali nie tylko skruczę za popełnione wobec Sowieców czyny, lecz w sposób niepojęty dla psychiki zachodnio-europejskiej szkalowali i mieszały z błotem własną działalność, obsadzali od czci i wiary swych przywódców, składając jednocześnie hołd członkom rządu sowieckiego ze Stalinem na czele.

Przemówienia Kamieniewa i Zinowjewa również nie obiegały od ogólnego tonu, odznaczały się akcentami samobiczowania.

Kamieniew przyznał się do wszystkich przestępstw zarzuconych mu przez akt oskarżenia i prokuratora. Przyznał się do zorganizowania zamachu na Kirowa, zaznaczając że w przeciągu 10 lat prowadził walkę przeciw partji, przeciw Stalinowi, a mimo to wciąż spotyka się z aktami wspaniałomyślności ze strony partji i Stalina.

5-ciu biskupów rozstrzelanych przez hiszpańską czerwoną milicję.

RZYM. Według informacji, otrzymanych w Watykanie, w czasie wojny domowej w Hiszpanji straciło życie 5 biskupów hiszpańskich, a mianowicie: Jean, Leridy, Segowji, Siguenzy i Barbastro.

Ten ostatni przed rozstrzelaniem zdołał wręczyć swojej złużącej krzyż, który nosił na pierśsiach, z poleceniem oddania go Papięzowi.

Brak wiadomości o losach biskupa w Barcelonie. Biskup Madrytu bawi na wakacjach na północy hiszpanji i jest poza niebezpieczeństwem, jak również biskup Toledo.

Wojskowe tajemnice Francji badają generałowie sowieccy.

PARYZ. Prasa francuska występuje przeciw zbyt daleko idącemu informowaniu Sowieców o wojskowych tajemnicach francuskich, twierdząc, że poufne postanowienie ministerstwa wojny nakazało podległym władzom wojskowym zapoznanie dwu generałów sowieckich ze szczegółami fortyfikacji, położonych na linii Maginota, a zwłaszcza z trzymanymi w szczególnej tajemnicy fortyfikacjami na odcinku Fermont.

Dziennik dodaje, że to polecenie wywołało oburzenie wśród oficerów, którym nakazano wykonanie tego rozkazu.

Narada Niemiec, Włoch, Austrii i Węgier

przeciw pożodze bolszewickiej w Europie

LONDYN. Oficjalny organ „Völkischer Beobachter“ twierdzi, że armia sowiecka jest gotowa do wojny agresywnej, a sowieckiej ofensywie zależy na przyspieszeniu wybuchu rewolucji na Wschodzie.

Ta sama gazeta jest zdania, że „zamiarem Moskwy jest zamienić wojnę domową w Hiszpanji na zapoczątkowanie bolszewickiej pożogi w całym świecie“. Armia sowiecka jest przygotowana do wojny. Na wodach Bałtyku znajduje się w obecnej chwili przeszło 40 łodzi podwodnych.

Według niesprawdzonych pogłosek, kursujących w Berlinie jeszcze w tym tygodniu nastąpi spotkanie przedstawicieli 4-ch faszystowskich państw w Europie — Niemiec, Włoch, Austrii i Węgier w małym tyrolskim miasteczku, Hinteriss.

30 delegatów 23 aeroklubów

na międzynarodowym zjeździe w Warszawie.

WARSZAWA. Na zjazd FAI przybyło 30 delegatów, reprezentujących 23 kraje. Delegaci byli podejmowani herbatką w Aeroklubie R. P. poczem o godz. 23,20 opuszczają Warszawę i jadą do Krakowa. Książe Bibesco, prezes FAI został zatrzymany w Czerniowcach z powodu defektu w motorze i spotka się z pozostałymi członkami FAI w Krakowie.

Plenarny Synod Episkopatu polskiego na Jasnej Górze.

Przez kilka najbliższych dni cała uwaga katolickiego społeczeństwa zwróci się w stronę klasztoru Jasnogórskiego, gdzie pod przewodnictwem apostolskiego legata J. E. kardynała Marmaggiiego obradować będzie plenarny Sobór biskupów polskich, który w myśl kanonów zajmie się sprawami „powszechnej dyscypliny kleru i ludu chrześcijańskiego. Cały świat katolicki zdaje sobie sprawę, iż uchwały, jakie zapadną na Jasnej Górze, będą stanowiły historyczny moment w dziejach Kościoła.

Nietylko oręż polski w bitwie pod Warszawą, czy wyprawy wiedeńskiej, rozstrzygał w przełomowych chwilach świata chrześcijańskiego, lecz w historii kultury polskiej mamy plenarny synod piotrkowski z r. 1577, który przez przy-

jęcie uchwał soboru trydenckiego wpłynął decydująco na wielką reformę Kościoła, przyczyniając się w znacznej mierze do wydobycia Europy z chaosu reformacyjnego.

Gdy podobnie, jak wówczas i dziś podnoszą się różne prądy, zwrócone przeciwko kulturowi świata chrześcijańskiego, gdy w jej podstaty uderza z jednej strony fala bolszewic. ateizmu, a z drugiej kult państwa totalnego i nieopoganizm, rozstrzygnięcie plenarnego synodu biskupów polskich zadecyduje w dużej mierze nie tylko o przyszłości kulturalnej Polski, ale i całego świata chrześcijańskiego.

W chwili obecnej możemy śmiało powiedzieć, że

Polska jest jedynym mocarstwem katolickim na świecie.

Inne państwa, które w swych granicach jednoczą wielkie masy ludności katolickiej, nie mają tych warunków do rozwoju swobodnego życia katolickiego i instytucyj katolickich, jakie posiada Polska.

Nigdzie na świecie Episkopat katolicki nie ma możliwości tak swobodnego wypowiedzenia się, jak właśnie w Polsce. Stądto obrady jakie w dniach 24 do 26 bm. odbędą się na Jasnej Górze, będą miały **wielkie znaczenie dla całego chrześcijaństwa**, zwłaszcza w sprawach które dziś dla katolików mają pierwszorzędne znaczenie.

W jakim kierunku pójdą uchwały Książąt Kościoła można wnosić jedynie z odezwy którą w imieniu wszystkich biskupów podpisali księża kardynałowie Hlond i Kakowski. Czytamy tam m. in.:

— Aby działyta wyrosła na dobrych katolików — aby nie było głodnych, bezrobotnych, aby każdy miał prace i słuszną za nią zapłatę, aby zniknęły nienawiść zgorznienie, walka z wiarą.

W tem zdaniu zawarty jest program, przeciwstawiający się zdecydowanie nienawiści klasowej szerzonej przez marksizm, jak i nienawiści szerzonej ze strony innych prądów pod różnymi hasłami i etykietami. Mamy w tem zdaniu stanowcze przeciwstawienie się bolszewickiemu bezbożnictwu, jak również zwolennikom zasady, że państwo jest wyłącznie powołane do kształtowania dusz obywateli.

Uchwały synodu plenarnego rozwiną przytoczone przez nas wskazania i wskażą metody oraz sposoby działania najbardziej właściwe dla dobra Kościoła, społeczności katolickiej i państwa. Te uchwały staną się wylicznymi nie tylko dla katolików w Polsce, lecz i w innych krajach, co bez wątpienia odbije się korzystnie na roli Polski w świecie.

Ku realizacji postulatów rolnictwa pomorskiego.

W związku z przyjazdem na Pomorze, na zaproszenie P. T. R. Koła Rolników Sejmu i Senatu R. P. w połowie lipca b. r. Zarząd Koła wyronił specjalną komisję dla zagadnień rolnictwa Ziemi Zachodnich, której zadaniem będzie przeprowadzanie tych zagadnień w formie wniosków ustawodawczych.

W dniu 21. bm. odbyło się w Poznaniu pod przewodnictwem p. posła Wróblewskiego pierwsze posiedzenie tej komisji z udziałem przedstawicieli organizacji i izb rolniczych Pomorza i Wielkopolski. Po wysłuchaniu referatu dyrektora P. T. R. Komisja ustaliła cztery grupy zagadnień i to 1) osadnicza, 2) oddłużeniowa, 3) spółdzielcza, 4) podatków i świadczeń socjal-

przecież ciężką tak, iż niejedyn męczyzna padł jej ofiarą, nie mogąc znieść wszystkich katuszy, a tymczasem mogła to wszystko wytrzymać kobieta! Widocznie nie wszystkie przedstawicielki płci słabej są rzeczywiście słabe. Przez półroczny okres służyła w Legji i nikt nawet nie domyślał się, że ten flegmatyczny i dość przystojny Anglik jest... kobietą! Służbę miała cięższą w porównaniu z innymi legionistami. Pełniła ją bowiem przy tak zwanych Stockesach czyli lekkich armatkach. Barak w którym spała, sąsiadował z tym, w którym ja spałam, ale nigdy mi nawet na myśl nie przyszło, aby to mogła być kobieta. W czasie, gdy myśmy się kąpali, ona zewszę się gdzieś ulatniała, ale o tym fakcie dopiero później po wykryciu, przypomnieliśmy sobie. Wówczas jednak nikt z szeregowych, ani z podoficerów nie zwrócił na to uwagi.

Razu pewnego poszliśmy się kąpać, a z nami przyszła także owa Angielka, ponieważ tym razem nie udało jej się zwinąć. My rozebraliśmy się i weszliśmy do wody, tymczasem ona do kąpielni się nie kwapiła. Wówczas poszedł jeden z sierżantów i rozkazał, aby natychmiast się rozebrała i weszła do wody. Tłumaczyła się, że jest przeziębiająca i kąpać się nie będzie. Przyprawiony jej nieposłuszeństwem do pasji sierżant uderzył ją w pierś.

Żale endecji.

Po obchodzie rocznicy „Cudu nad Wisłą“ miejscowy organ Stronnictwa Narodowego z entuzjazmem opisuje jak to manifestacja Stron. Narodowego wypadła imponująco. Czytamy tam wyraźnie: „Na zew powiatowej władzy Stron. Narodowego stanęły wszystkie warstwy“. Ale już w tym samym artykule biadoli tenże organ że brać robotnicza nie dopisała i nie stanęła na zew: „czemu nie przyszliście, wszak mi taką otaczamy was miłością, obiecujemy co możemy, piszemy dla was takie piękne artykuły, a wyście zignorowali nasz zjazd“.

Następny numer miejscowego organu z dn. 20 i 22 sierpnia przynosią znowu niemiłejplacliwe wyrzuty i żale pod adresem kupiectwa: „to my tak się o was staramy, a jak trzeba było stanąć na manifestacji, to stanął dosłownie jeden kupiec z Nowogomiasta i dwóch z Lubawy“. A więc pomóż wyłaźło sztydło z worka, bo gdzież są te wszystkie warstwy, które rzekomo na zew stanęły? I tu organ Stron. Narodowego narzeka i dziwi się dlaczego społeczeństwo zawiodło.

My na to pytanie odpowiadamy: Społeczeństwo zawiodło i nie stawiało się na waszą manifestację polityczną, bo społeczeństwo zna dobrze stare przysłowie, że polityka to jest krowa co dużo ryczy, ale pożytku Państwu nie daje, społeczeństwo zdrowym rozsądkiem wy czuwa, że kryzysu gospodarczego nie pokonają i potężnej Polski nie zbudują wiece ani manifestacje polityczne, tylko spokojna i twórcza praca całego społeczeństwa. Robotnika nie nakarmia wasze wiece ani najpiękniejsze artykuły, on potrzebuje pracy i chleba. Tak samo obrońcy Państwa nie pomogą nie wasze okrzyki „Niech żyje armja narodowa“, jeżeli z drugiej strony będziecie zwalczali i podstępnie paraliżowali działalność arganizacji b. wojskowych oraz organizacji P.W. i W.F., bo organizacje te, to nie jest wymysł „sanacji“ — to są organizacje które powstały i które pracują pod kierunkiem oficerów służby czynnej, podług planu i wskazówek Ministerstwa Spraw Wojskowych. Stoimy na stanowisku, że Ministerstwo Spraw Wojskowych jest jedyną instytucją, która przygotowaniem obrony Państwa kieruje i za ten odcinek przed narodem jest odpowiedzialną.

Gdyby każde stronnictwo polityczne chciało kierować przysposobieniem wojskowym młodzieży i urabiać ją na swoją modłę to stworzyłibyśmy anarchję na jednym z najważniejszych odcinków życia państwowego.

Społeczeństwo zdrowym rozsądkiem wyczuwa, że ogólna sytuacja europejska jest za poważna, abyśmy mogli sobie pozwolić dziś na rozburzenie namiętności i walk politycznych, które prowadzą do osłabienia Państwa na wewnątrz i zewnątrz, a nawet do walk bratobójczych, jak się to dzieje w Hiszpanji. Ci którzy podsycają rozdział społeczeństwa i walki polityczne, często może sami nie zdają sobie sprawy z tego, że źle służą Polsce. Większość społeczeństwa to rozumie i dlatego w waszych manifestacjach nie wzięła udziału.

nych w zakresie których zostaną wygotowane formalne wnioski. Redakcja tych wniosków zostanie ukończona do końca września, poczem z chwilą otwarcia sesji sejmowej, zostanie ona złożona do łaski marszałkowskiej, jako projekt poselski.

Strajk 800 robotników przy regulacji żabicy
We wtorek wybuchł strajk robotników przy regulacji rzeczki Zabicy na terenie gromady Niedomice, pow. dąbrowskiego. Do strajku przystąpiło około 8000 robotników, którzy żądają podwyżki płac do 3.50 dziennie.

Schacht udaje się z wizytą do Paryża.

PARYŻ. W sferach politycznych i finansowych duże znaczenie przywiązują do zapowiedzianej wizyty dr. Schachta w Paryżu. Wizyta ta będzie miała niewątpliwie nietylko charakter kurtuazyjny, lecz i szczególne znaczenie polityczne, gdyż będzie pierwszą od szeregu lat wizytą ministra niemieckiego w stolicy Francji.

Olbrymia wartość Polaków dla kulturalnego rozwoju Ameryki.

Uroczystości „Dnia Polskiego“ w Pittsburgu. Obchód „Dnia Polskiego“ w Pittsburgu (Stany Zjednoczone) miał przebieg bardzo podniosły. Uroczystość zgromadziła 50 tys. Polaków, licznych przedstawicieli prasy i organizacji amerykańskich. Na masowym zebraniu przemawiał ambasador amerykański w Warszawie, Cudahy, stwierdzając olbrzymią wartość czteromilionowej Polonii amerykańskiej dla kulturalnego rozwoju Stanów Zjednoczonych oraz wzywając Polaków, aby w życiu swem realizowali słowa, wypowiedziane do niego przez Marszałka Piłsudskiego:

„...Wierne dziecko nigdy nie opuści swej matki, którą dla niego jest Polska“.

Konsul generalny Rzplitej dr. Ripa odpowiedział ambasadorowi po angielsku, poczem po polsku przemawiał do zgromadzonych tłumów. Prezes rady międzyorganizacyjnej, cenzor Związku Nar. Pol. Światlik w mowie swej nawoływał do wytrwania w polskości. Stwierdził on olbrzymi postęp w pracy Polonii pittsburskiej i nakreślił plan przyszłych prac rady międzyorganizacyjnej.

„Dzień Polski“ w Pittsburgu odbył się z udziałem delegacji polskich z kilkunastu okolicznych miast pod egidą centrali organizacji polskich w Pittsburgu.

Przywóz złota do Polski.

Komisja dewizowa zezwoliła generalnie aż do odwołania na przywóz z zagranicy złota w monetach, sztabach, odlewach, nie mających znamion gotowego do urzytku wyrobu oraz w stanie nieprzerobionym we wszelkiej postaci przez osoby, przyjeżdżające do Polski — do wysokości równowartości sumy 5.000 zł. na jedną osobę.

Przywóz złota o wartości, przekraczającej kwotę 5.000 zł na jedną osobę, jest dopuszczalny pod warunkiem zgłoszenia wwożonego złota w granicznym urzędzie celnym, który zgłoszenie to powinien podać do wiadomości Komisji Dewizowej. Zgłoszenie musi zawierać rodzaj i wartość złota oraz nazwisko i adres w kraju właściciela złota.

Przeżycia własne

Przedruk wabroniony

Z karty życia legionisty „Legji Cudzoziemskiej“.

45 (Ciąg dalszy)

Powoli zacząłem przychodzić do siebie. Nie poszedł na marne jednak mój desperacki czyn, bo po wyzdrowieniu nie wróciłem więcej do więzienia. Widocznie mój czyn szaleńczy przekonał sędziego śledczego o mej niewinności. Wkrótce odbyła się rozprawa karna w Oranie. Udałem się tam nie w charakterze oskarżonego, lecz świadka. Przez kilka dni toczył się ów proces. Wreszcie ogłoszono wyrok mocą którego Potapów i jego żona zostali skazani łącznie na 12 lat więzienia, z córek jedna otrzymała 5 lat, druga zaś została uniewinniona. Wpłatani w tę sprawę legionisci ukarani zostali więzieniem od 5 do 10 lat.

Opowiadałem tak długo o rzeczach smutnych i tragicznych, teraz dla odmiany opowiem coś wesolego. Przez cały ciąg mego opisywania przygód legionowych, dawałem wszędzie obraz niezbyt przyjemnego raczej uciążliwego życia. To też tem więcej zdziwiłem się — jak też zapewne sami czytelnicy zdumieją się — faktem wykrycia w szeregach Legji Cudzoziemskiej przebranej... kobiety. Służba nasza była

Wynik uderzenia dla sierżanta był wprost fenomenalny. Ze zdziwienia aż usta otworzył przez jakiś czas patrzył na rzekomego Anglika, wreszcie zaprowadził go na izbę chorych. Tam zbadał go lekarz i stwierdził, że to kobieta. Natychmiast osadzono ją w więzieniu cywilnem. O tym fakcie, ciekawa rzecz, dowiedzieli się najpierw Angliacy. Co się potem z nią stało, tego dokładnie nie wiem. Chodziły słuchy, że była ona członkiem angielskiego wywiadu, słynnego „Intelligence Service“. Druga wersja podawała, co było bardziej prawdopodobnem, że była za sowitą zapłatą reporterką dla angielskiego wydawnictwa prasowego „Dailly Express“, czy też „Dailly Telegraph“. Ten wypadek wykrycia kobiety w Legji nie był odosobniony. Kroniki bowiem Legji wspominają, że taki sam wypadek zdarzył się już w roku 1899. Wówczas owa przedstawicielka płci pięknej była pochodzenia niemieckiego.

Po tym ciekawym incydencie, życie szło normalnym torem. Służba w Algierze była o wiele przyjemniejszą niż w Marokku. Wprawdzie karność i dyscyplina były bardziej surowe, ale pod innymi względami było znacznie lepiej. Nie wyruszaliśmy już na żadne wyprawy, przez co nie naraziliśmy się na utratę życia. Jedynie raz w roku udawaliśmy się na manewry. (Dokończenie nastąpi.)

Wielka afery dewizowa w Gdyni

Trzech kombinatorów wespół z urzędnikiem skarbowym ułatwiło przemyt pieniężny do Gdańska.

Brygada kontroli skarbowej w Gdyni zlikwidowała w tych dniach niezwykłą aferę dewizową w Gdyni, która mogła narazić Państwo na olbrzymie straty. Sensacyjność sprawy potęguje się jeszcze bardziej z uwagi na osoby oszustów dewizowych.

Oszuści tworzyli szajkę, do której należeli, osławiony Stanisław Bender, Stanisław Malinowski, redaktor odpowiedzialny „Kurj. Gdyńskiego”, oraz niejaki Roman Hron, akwizytor ogłoszeniowy pisemka „Trybuna”. Ci trzej wciągnęli do swych oszukańczych kombinacji urzędnika skarbowego Kramkowskiego, zatrudnionego przy kontroli dewiz na dworcu gdyńskim.

Oszustw dokonywano w następujący sposób: Bender i Hron wyszukiwali kupców, którzy chcieli wywieźć napozór legalnie pieniądze do Gdańska za zezwoleniem kontroli dewizowej. Kramkowski wystawił tym kupcom na wykradzonych z biura blankietach zaświadczenie stwierdzające, że dany kupiec przywiózł odpowiednią kwotę z terenu Wolnego Miasta do Polski. Zaświadczenie takie — jak wiadomo — uprawniając do zabrania spowrotem do Gdańska uwidocznionej na niem sumy pieniędzy.

Za wystawienie takiego fikcyjnego dokumentu banda pobierała ustaloną opłatę w wysokości 50 zł od każdego tysiąca.

Wszczęte natychmiast śledztwo doprowadziło do ujęcia wszystkich czterech członków szajki, którzy na zarządzenie sędziego śledczego niezwłocznie zostali osadzeni w areszcie.

U Malinowskiego wykryto pewną liczbę materialnych świadectw szkolnych, przypuszczalnie również sfalszowanych.

Dzięki szybkiej likwidacji bandy, skarb Państwa nie poniósł większych strat, gdyż oszuści nie zdążyli jeszcze rozwinąć szerzej swego procederu.

Drzewa, które gwizdzą.

Wyspą znaną z bogactwa i oryginalności swej flory jest Jamajka. Rośnie tam szereg osobliwych roślin, które stanowią przedmiot zdumienia turystów. Ostatnio botanicy odkryli na terenie Jamajki drzewo „gwizdzące”. Drzewo to wydaje lekki dźwięk, podobny do głosu ptaka, kiedy najłżejszy wiaterek muśnie jego gałęzie. Ponadto w czasie ciemnych nocy widoczne są zdaleka czarodziejskie drzewa żarzące się, których kora posiada właściwości fosforyzujące. Na Jamajce rośnie również drzewo, zwane „drzewem masłowem”, gdyż żywica jego bardzo podobna jest do masła. Najslawniejszym jednak drzewem Jamajki jest „drzewo krwawiące”, z którego sok ma ciemno czerwone zabarwienie i które otaczane jest przez tubylców specjalnym kultem, ponieważ według legendy drzewo to „krwawi” w niektóre dni roku.

Za zaniedbanie gospodarki rolnej — konfiskata majątku.

Rząd włoski wydał niedawno znamienne zarządzenie, uprawniające prefektów państwa do nakładania kar za nieumiejętne lub niedbałe prowadzenie gospodarki rolnej. Rozporządzenie przewiduje nawet konfiskatę własności rolnej, o ile okaże się, iż poprzednie upomnienia i kary nie odniosły pożądanego skutku.

W tych dniach zdarzył się pierwszy wypadek zastosowania nowego prawa w całej jego surowości. Mianowicie prefekt prowincji La Spezia, na wniosek inspektora rolnictwa, wydał nakaz czasowej konfiskaty majątku Cafaggio o obszarze 700 ha. W motywacji wyroku zaznaczono, iż właściciel majątku niejaki Ludwik Foce, mimo trzykrotnych upomnień, zapuścił w sposób karygodny uprawę pól i sadów owocowych, wykazując przez to kompletne niezrozumienie obowiązków obywatela i faszysty. Zarząd majątku powierzono na około trzech lat inspektoratowi rolnemu, który przez ten czas będzie wypłacał właścicielowi pewien odsetek od dochodu.

PROGRAM RADJOWY.

Warszawa — czwartek 27 VIII.

6.30—8.00 Aud. poran. 12.03 Kącik dla młodzieży wiejskiej 12.13 Dzień. południowy 12.23 Koncert 15.30 Wiad. gospodarcze 15.45 Opowiadanie dla dzieci starszych 16.00 Koncert 16.45 Odczyt 17.00 Recital fortep. 17.30 Płyty 17.50 Feljton 18.00 Jak spędzić święta 18.15 Koncert reklamowy 18.50 Pogadanka aktualna 19.00 Teatr Wyobraźni „Plotka” 19.30 „Perpetuum mobile” 20.30 Skrzynka techniczna 20.45 Dziennik wieczorny 20.55 Pogadanka aktualna 21.00 Naaza pieśni 21.30 Recital organowy 22.00 Pogadanka 22.15 Mozaika muzyczna 23.00 Muzyka tan.

Warszawa — piątek 28. VIII.

6.30—8.00 Aud. poranna 12.03 Nowiny gospodarskie 12.13 Dzień. połud. 12.23 Kona symf. 15.37 Wiadomości gospodarcze 15.45 Rozmowa s chorymi 16.00 Koncert 16.45 Odczyt 17.00 Koncert 17.50 Poradnik sportowy 18.00 Przegląd wydawnictw 18.10 Pogadanka aktualna 18.15 Koncert reklamowy 18.45 Otwieramy tajemniczą kopertę 18.50 Biuro Studjów Rozmawia ze słuchaczami 19.00 Wiązanka melodyj filmowych 20.45 Dzień. wieczorny 20.55 Pogadanka aktualna 21.00 Koncert 22.00 Wiad. sport. 22.15 Muzyka salon. 23.00 Muzyka taneczna.

Toruń — czwartek 27. VIII.

6.00—6.33 Aud. poran. 12.03 Pogadanka 14.30 Muz. operetkowa 17.30 Płyty 18.00 Jak spędzić święta 18.25 Życie kulturalne z Pomorza 18.30 Kone. reklam. 22.10 Wiad. sport. lok.

Toruń — piątek 28. VIII.

6.00—6.33 Aud. poran. 12.03 Recytacja prozy 12.23 Płyty 14.30 Muzyka rosyjska 15.30 Wiadomości gospod. 18.00 Feljton 18.15 Kiepusia śpiewa 18.30 Kouc. reklam.

Giełda zbożowa w Poznaniu

Notowania z dnia 22. VIII. 1936. Za 100 kg. płacono

Żyto	14,25 — 14,50
Pszonica	19,00 — 19,25
Jęczmień browarowy	18,25 — 18,50
Jęczmień jednolity	15,50 — 16,00
Owies	14,75 — 15,25
Otręby żytnie	9,50 — 10,00
Otręby pszenne (grube)	9,00 — 9,50
Otręby (średnie)	00,00 — 00,00
Gorzycza	00,00 — 00,00
Groch Wiktorja.	19,00 — 22,00
Groch Folgera	18,00 — 20,00

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemiejście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemiejście n. Drw.

Wszelkie podręczniki Szkolne

na nowy rok szkolny.

POLECAMY:

Zeszyty, Bruljony, Bloki rysunkowe, Ołówki, Cyrkle, Obsadki, Pióra, Gumki, Kredki, Farbki, Pendzelki, Atramenty, Piórnik i skórzane i drewniane = = = = =
po cenach najniższych w wielkim wyborze

Księgarnia B. MIŁOSZEWSKI

TELEFON NR. 59

RYNEK NR. 19 Nowemiasto n. Drw.

Przetarg.

Opierając się na rozporządzeniu Kuratorjum z dnia 13 sierpnia 1936 r. Nr. II. 40350/36 Dyrekcja ogłasza

przetarg zbędnych przedmiotów

a mianowicie: szaf, ławek, krzeseł, tablic, katedr, wieszaków, lamp, okien inspektowych, organów, pianina, miednic, dzwonek, sikawki, drabiny pożarnej, beczkowitzu i t. p., razem przedmiotów 563.

Sprzedaż odbędzie się w drodze przetargu ofertowego. Cena sprzedażna wszystkich przedmiotów razem wynosi 2170 zł.

Oferty należy składać w Dyrekcji Państwowego Progimnazjum w Lubawie do dnia

28 sierpnia b. r. do godz. 8-mej.

Przedmioty przeznaczone do sprzedaży oglądać można w gmachu Państwowego Progimnazjum w Lubawie codziennie od godz. 9-12.

Przetarg odbędzie się dnia 28 sierpnia br. o godz. 9-tej w gmachu Państw. Progimnazjum w Lubawie.

z. p. Dyrektora
(—) Leonard Empel.

Swiece

w najlepszym gatunku po cenach przystępnych

poleca

Księgarnia B. Miłoszewski - Nowemiasto

Nowe

kiszzone ogórki

poleca

Stanisław Rost

Nowemiasto — Rynek

Od 1 września przyjmę młodszą, uczciwą wiejską

dziewczynę

Hazerska

Marzęcice — szkoła

Nowa pisownia polska

nakł. Polskiej Akademji Umiejętności

do nabycia

w Księgarni B. Miłoszewskiego

Nowemiasto n. Drwęca.

Bilety wizytowe

wykonuje

Drukarnia B. Miłoszewski - Nowemiasto.

Do Pierwszej Komunii Św.

Książeczki i Różańce

w wielkim wyborze po cenach przystępnych

POLECA

KSIĘGARNIA B. MIŁOSZEWSKI

Nowemiasto — Rynek 19.

Gospodarstwo prywatne

w Wielkim Paocłowie

24 mórg

dobrej ziemi. Kompletny

martwy inwentarz 1 i pół km.

od miasta powiatowego

sprzedam zaraz

Szlinter Stanisław

Jabłonowo-Pomorska

Przyjmuje jeszcze

dziewczynki szkolne

na stancję

M. Heldtówna

Nowemiasto ul. Lipowa

Sprzedam

12 morgów ziemi

z połową zabudowań za

3.500 zł. lub całe

gospodarstwo 24 morg.

za 7.000 zł. - 10 km od Torunia

stacja na miejsc. Zgłoszenia w Red. „Głosu”

Świeżo kiszoną

kapustę

i

ogórki

poleca

B. Jankowski

Nowemiasto — Rynek